

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ НА ОБРАЗОВАНИЕТО ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ

- Дигитализация на движимите културни ценности с цел осигуряване достъпност до културно-историческото наследство. Обогатяване на фонда чрез привличане на дарители.
- Адаптиране на музейните образователни програми и ресурси за използването им от реална във виртуална среда.
- Популяризиране на добри музейно-педагогически практики чрез дейностите на НЦ „Музейно училище” по Национална програма на МОН „Осигуряване на съвременна образователна среда 2020/2021”.
- Пълна инвентаризация на музейния фонд.

I. ОСНОВНИ МУЗЕЙНИ ДЕЙНОСТИ

1. ФОРМИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ФОНДОВЕТЕ

1.1. СЪБИРАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Броят на постъпилите чрез дарение материали през отчетния период е **548**. Те са свързани с тематиката на музея и обогатяват неговия фонд: атласи, учебници, училищни пособия, учебни табла; научни студии, библиографии, книги, издания за деца, методически издания, сборници със здравно-просветна тематика; удостоверения, свидетелства; албуми, картички; материали, свързани с организацията на събития и конкурси за ученици (на хартиен и електронен носител); реплика на уред за наказание, използван в килийното училище (копан) и други.

Направените дарения са от частни и юридически лица: Росица Бинева, Савина Цонева, Царинка Тасева, Бистра Чиприянова, Маргарита Мънчева, Ангел Илиев, Васил Стефанов, Вела Лазарова, Никола Караиванов, Радка Петрова и Кремена Стойчева от Габрово; Ивайло Рачев от Варна; Стоян Цонев от Русе; д-р Марияна Илиева и Райна Узунова от София; Дочка Златева от В. Търново; Граждански комитет „Памет Габровска – Габрово и Ротари клуб Пловдив – Пълдин.

Със събирателска дейност е свързано изготвянето на удостоверения на училища – **19 броя**, и исторически справки – **24 броя**.

1.2. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ, НАУЧНА ОБРАБОТКА, РЕСТАВРАЦИЯ И КОНСЕРВАЦИЯ НА МАТЕРИАЛИТЕ

Дигитализирани са 675 броя движими културни ценности от фонда на музея:

- Основен фонд „XV - XIX в.” – 195 бр.
- Основен фонд „Нова история” – 318 бр.
- Основен фонд „Най-нова история” – 162 бр.

Извършена е по-голямата част от пълната инвентаризация на музейния фонд. Тя ще завърши през настоящата 2021 година.

Съгласно решенията на формираните в музея идентификационна и фондова комисии бяха изготвени **90 броя експертни заключения** и **инвентирани 141 броя движими културни ценности** (4 в основен фонд „XV – XIX в.”, 26 в основен фонд „Нова история” и 111 в основен фонд „Най-нова история”).

Инвентирани са:

- 14 бр. материали в научно-спомогателен фонд „Най-нова история”.
- 15 бр. материали в научен архив на НМО.

Изготвени са 7 броя описи на фондове.

25 броя исторически справки са обработени електронно и съхранени в базата данни.

Библиотечният фонд на НМО е обогатен с 252 броя книги.

2. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Научноизследователската дейност през 2020 г. беше свързана с издирване, събиране, проучване и изследване на материали по темата „Габрово – център на знание и просвета” .

През годината музеят изработи 7 нови изложби, от които 1 външна експозиция:

- „30 години Синдикат на българските учители”
- „Габрово – център на знание и просвета” – експозиция на открито, реализирана от НМО с финансовата подкрепа на Община Габрово по програма „Култура 2020”, приоритет „160 години Габрово град”
- „Габрово – център на знание и просвета” – мобилна изложба
- „125 години организирано учителско движение”
- „Пътища в географията – просеки и просветления”
- „Просветителят и общественик Тодор Бурмов”
- „Учебниците на Габровското училище – основа за новобългарското образование”

В НМО бяха експонирани 15 изложби:

- „Учебниците на Габровското училище – основа за новобългарското образование”
- „Българското училище – образование и възпитание чрез правила”
- „Разказ в багри” – рисунки на ученици от СУ „Райчо Каролев”
- „Събрали сме се да творим добро”, посветена на 151 години от създаването на женското благотворително дружество „Майчина грижа”.
- „Габрово – център на знание и просвета” – нова външна експозиция, реализирана от НМО с финансовата подкрепа на Община Габрово по програма „Култура 2020”, приоритет „160 години Габрово град”.
- „Пътища в географията просеки и просветления”, посветена на 60-та годишнина на проф. Атанас Дерменджиев;
- „Просветителят и общественикът Тодор Бурмов” - изложба по повод посещението на неговия наследник Джон Бризби.
- „Лято 2020” - рисунки от пленер, организиран от школа по изобразително изкуство „Елиза Арт“ и НЧ „Христо Смирненски -1949”
- „Духът на свободата в ученическото творчество” – сборна колекция детски творби от националните конкурси "Времена и будители", от творчески ателиета в музея и дарения по повод бележити годишнини и празници от габровски училища.
- „Напред! Науката е слънце...” – фотодокументална изложба
- „Моето ателие” – творби на ученици от школа по изобразително изкуство „Елиза Арт”
- „125 години ТПК в България” – фотодокументална изложба
- „Габровски родове – просветители и благодетели”
- „30 години Синдикат на българските учители”
- „Коледни отблясъци” – творби на деца от школа по изобразително изкуство „Елиза Арт“

По повод 174 години от рождението на Райчо Каролев, един от най-изявените просветни дейци на Габрово през Възраждането и след Освобождението, и патронния празник на СУ „Райчо Каролев” бе подготвен тематичен кът и презентация за историята на училището от неговото създаване до днес.

През 2020 година НМО гостува с 5 изложби:

- „Колекция училищни уреди и апарати” – в град Правец
- „Пътища в географията просеки и просветления”, посветена на 60-тата годишнина на проф. Атанас Дерменджиев – във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий”
- „Училищни символи и ритуали” и „Габрово – център на знание и просвета” – Регионална библиотека „Димитър Талев” – в Благоевград.

- „Габрово – център на знание и просвета” (мобилен вариант) – в Министерството на образованието и науката

Участие на НМО с движими културни ценности в съвместни изложби:

- „Събрали сме се да творим добро” - посветена на 151 години от създаването на женското дружество „Майчина грижа”.
- „30 години Синдикат на българските учители”

ДЕЙНОСТИ НА НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР „МУЗЕЙНО УЧИЛИЩЕ” ПО НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА НА МОН „ОСИГУРЯВАНЕ НА СЪВРЕМЕННА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА 2020/2021

Дейността на Национален център „Музейно училище” към Национален музей на образованието се координира и ръководи от директора Любка Тинчева.

На 6 и 7 ноември 2020 г. беше организиран и проведен двудневен обучителен семинар „Музейно-образователни практики и електронната среда като ефективен инструмент в неформалното образование” като част от практическата дейност на Центъра по Национална програма на МОН „Осигуряване на съвременна образователна среда 2020”, Модул „Културните институции като образователна среда”. Поради усложнената обстановка и спазването на противоепидемичните мерки семинарът се проведе онлайн.

Форумът беше открит от заместник-министър Таня Михайлова, която поздрави участниците и подчерта актуалността на темата в съвременните условия. Приветствие поднесе и началникът на РУО – Габрово Георги Маринов.

Директорът на НМО Любка Тинчева запозна участниците с целите и дейностите на Национален център „Музейно училище” и опита на музея за споделяне на ресурси в помощ на онлайн обучението.

Консултант в Центъра и модератор на събитието беше гл. ас. д-р Тодор Петев, преподавател във ФНПП на Софийски университет. С доклади, научни разработки, презентации, споделяне на практически опит се включиха над 50 участника – педагози от СУ „Емилиян Станев” - В. Търново, ОУ „Екзарх Антим I” - Пловдив, ОУ „Христо Никифоров” - Ловеч и Национална Априловска гимназия – Габрово; музейни специалисти от Регионалните исторически музеи в Русе и В. Търново, Археологически музей – Варна, Природонаучен музей - Черни осъм, Музей на занаятите – Троян, Специализиран музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна, реализаторът на първата Активна

историческа карта и други. Наградените от Министерството на образованието и науката учители за „Най-добър урок в музея” също бяха участници във форума. За пореден път в дейността на НЦ „Музейно училище“ се включи и академичната общност – тази година това бяха доц. д-р Виолета Стойчева и доц. д-р Анка Игнатова от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий” и д-р Адриана Любенова от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”.

Осъщественият диалог между трите общности – учители, музейни специалисти и технолози, които имат отношение към културното наследство и към неговото педагогическо измерение, беше изключително важен и полезен за реализиране целите на НЦ „Музейно училище”.

Печатната и аудио-визуална дейност на Центъра през годината се състоеше в издаването на сборник-помагало „Музей – училище, училище – музей”, учебна тетрадка „Старото школо разказва“, илюстрирано издание и 20-минутен филм за първото новобългарско училище са най-новите издания на Национален център „Музейно училище”.

Сборникът представя практически модели на музейно-педагогически опит, споделени от музейни специалисти и учители от София, Пловдив, Варна, Велико Търново, Русе, Асеновград, Ловеч, Калофер, Елена, Попово, Кула и Габрово – участници в проведения през 2019 г. двудневен обучителен семинар, включващ модулите „Музеите като образователна среда” и „Музейният наратив – посредник между музея и училището”. Изданието е предназначено да подпомага учителите в реализирането на уроци и извънкласни форми в музеи, галерии и места с историческа памет, да им предлага идеи и да провокира тяхната креативност. А музейните педагози – как да използват съхраненото във фондовете богатство за обогатяване на урочното съдържание, да въвеждат интерактивни методи, да търсят нови форми на музейния наратив, които превръщат учениците в активен посетител.

Тетрадката „Старото школо разказва” е второ допълнено издание на Центъра. Богато илюстрирана с движими културни ценности от фонда на музея, тя дава възможност на ученици от различни образователни степени да се запознаят с основни дати, събития и личности в просветната история, да проверят наученото чрез забавни игри и кръстословици.

Илюстрираното издание „Габровското училище” е предназначено за надграждане знанията и компетенциите по темата „Новото българско училище”.

Филмът за първото новобългарско училище, открито през 1835 г. в Габрово, по сценарий на НМО и с материали от фонда на музея, е помагало за учителите по учебните предмети Човекът и обществото и История и цивилизация”.

Национален музей на образованието получи грамота от Комисията по образование и наука към Народното събрание за образователната програма „Детинска мъдрост – музейна забавачница”, с която кандидатства за ежегодната награда „Училището в музея, музеят в училището“.

Музейният екип се включи в VI-те Национални дни за учене през целия живот – събитие, организирано от МОН с финансовата подкрепа на Програма „Еразъм+“ на Европейския съюз, в партньорство с Областна администрация Габрово, РУО на МОН – Габрово и с активното съдействие на Община Габрово. НМО бе домакин на Ателие за обмен на добри практики. В работната среща директорът на музея Любка Тинчева представи дейността на Национален център „Музейно училище”.

В рамките на Дните председателят на СБУ г-жа Янка Такева откри в Националния музей на образованието изложбата "30 години Синдикат на българските учители". Специални гости на събитието бяха г-жа Таня Михайлова – заместник-министър на образованието и науката, г-жа Невена Минева - областен управител на Област Габрово и г-жа Валентина Дейкова - национален координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни.

Извънредното положение и мерките във връзка с пандемията Covid ни провокираха да работим онлайн с нашите партньори - учителите, като им предоставим ресурси, с които да разнообразят учебния процес в часовете по История, Роден край, Човекът и обществото, Български език и литература, География и да стимулират любознателността на учениците при тяхната подготовка. Националният музей на образованието започна да публикува и споделя в Националната електронна библиотека <https://e-learn.mon.bg/>, създадена от Министерството на образованието и науката, късометражни филми, мултимедийни помагала и презентации, примерни уроци, дигитализирани изложби, виртуална музейна разходка, работни листи и примерни уроци с материали от музейния фонд.

Във връзка с Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда” в музея бяха изнесени 22 тематични урока с ученици от Габрово и Дряново.

3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, КОМУНИКАЦИИ И РАБОТА С ПУБЛИКАТА

Националният музей на образованието съвместно с Регионално управление на образованието – Габрово подкрепи инициативата на Министерството на образованието и науката и Синдиката на българските учители „Майски дни на просвещението, духовността и културата”. В ежегодния за НМО „Месец на словото и знанието” популяризирахме

материали, свързани със значими дати и събития; с личности, допринесли за развитие на образованието и духовното израстване на нацията.

Част от програмата на Дните бяха илюстрираните със снимки от фонда на НМО печатни и онлайн материали „СБУ – три десетилетия в защита правата на учителя, отстояване на неговия авторитет и грижа за професионалното му израстване” и „Алекси Стойков – учителят, който получи "Кръст за храброст" за участието си в щурма на Одринската крепост”; дигиталните фотодокументални изложби „Отражението на войните 1912 – 1918 г. върху училището и участие на учители в тях” и „И ний сме дали нещо на светът...”; презентациите „Кирилицата – трета официална азбука на Европейския съюз” и „Празникът на Св. Св. Кирил Методий в училището през Възраждането”. В електронна среда беше представено детско творчество, видео- и презентационни материали на ученици от цялата страна, свързани със създаването и развитието на писмеността.

Директорът на музея Любка Тинчева се присъедини към инициативата на Областна администрация „Културен жест“ с онлайн посланието „Носим храма в сърцата си”. По повод 24 май тя представи НМО в Първата виртуална панорама на габровските училища, организирана под патронажа на РУО – Габрово.

За поредна година Националният музей на образованието се включи в инициативата на Община Габрово „Лятно училище”. Проведени бяха 22 занятия с 315 деца от габровските училища.

През месеците юли и август организира за малките си приятели „Ваканция в музея” – разнообразни занимания и игри в постоянната експозиция, възстановките на килийното и взаимно училище, мултифункционалната зала и музейната библиотека.

Музеят се включи в посрещането на Джон Бризби, праправнук на Тодор Бурмов, който реставрира старото училище в махала Баба Стана, близо до Орешак, и подкрепя със стипендии талантиливи българчета. Той бе на двудневно (26 и 27 август) посещение в града по покана на Община Габрово и граждански комитет „Памет Габровска“. За целта подготвихме изложба с културни ценности от фонда на музея, свързани с родовата памет на Бризби.

В рамките на ноемврийския тематичен цикъл в годишния календар на НМО „Техният ден – времена, събития и личности” в музея бе експонирана изложбата „Габровски родове – просветители и благодетели”.

Музейните специалисти подготвиха материали за екипа на телевизионния формат за генеалогия "Джинс", който снима 2 епизода в Националният музей на образованието, свързани с рода на Априлов и с наследниците на Хесапчиевия род – все дарители за развитието на просветното дело в града.

През годината спечелихме и реализирахме проект по програма „Култура 2020“ на Община Габрово, Приоритет „160 години Габрово град“ – Експозиция на открито „Габрово – център на знание и просвета“.

Националният музей на образованието кандидатства по конкурсна сесия на Министерството на културата за финансиране на проекти на тема „Дейности по опазване и представяне на движимото културно наследство и визуалните изкуства и художествените галерии“. Проектът ни „Физика в музея... с Нютон и Тео“ (подобряване на музейното преживяване чрез разкриване на научната и културна стойност на уникалната колекция „Физични уреди и апарати“) бе сред одобрените.

През отчетната година музейният екип посещаваше събития, организирани от музеи, галерии и училища с цел да подобрява информираността си за формалната образователна среда и да споделя опит в областта на културния и музеен маркетинг. Екип на музея се включи и в организирани от РЕМО „Етър“ спортни състезания на Еньовден и спечели първо място в надпреварата с останалите музеи, участници в спортния тиймбилдинг.

Дейността на НМО беше популяризирана чрез местни, регионални и национални средства за масова информация (печатни и електронни). Подготвени бяха 43 прессъобщения (отразяване на събития, изложби, годишнини, семинари и дейности, свързани със съхранение и развитие на образованието, уроци в музея, майските и ноемврийски инициативи и др.) и 10 интервюта на директора (БНР, радио „Бумеранг“, агенция „Фокус“, в-к „Учителско дело“, в-к „100 вести“). Анонсирането на събитията към различните аудитории бе извършвано чрез медиите, на сайтовете на НМО <https://nmogabrovo.com/> и <https://nmo-shkolo.com/>, Фейсбук страницата на музея, страницата в Гугъл, Туристически информационен център – Габрово, Културния календар на Община Габрово и Регионалните управления на образованието в страната.

Музеят бе посетен от 4660 посетители, като част от тях са със свободен вход в определени дни от годината (3 март, 24 май, Европейска нощ на музеите). Безплатно е посещението на временните изложби и заниманията в мултифункционалната зала, посещението на хора с увреждания и деца в предучилищна възраст).

Посетители в експозицията – 1903

Българи – 1880

Чужденци – 23

Посетители в предучилищна възраст – 65

Ученици I-IV клас – 597

Ученици V-VII клас – 192

Ученици VIII-XII клас – 300

Студенти – 108

Възрастни – 618

Посетители в изложби – 1809

Посетители в кинозала – 948

През тази година НМО отбелязва спад на посетителите и приходите на музея от продажба на стоки и услуги спрямо предходната 2019 г. Причина за това бе усложнената епидемиологична обстановка в страната и забраната за посещение в музеи и галерии.

Изнесени бяха 61 обзорни и 216 кратки беседи.

II. ПОДДРЪЖКА НА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКАТА БАЗА

През месеците ноември и декември 2020 г. беше монтирано ново видеонаблюдение в помещенията на музея поради нефункционалността на старото.

Беше извършена подмяна на аварийното осветление в музея.

III. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Всеки месец през годината се провеждаха оперативни съвещания за отчитане на свършената работа и обсъждане на предстоящи задачи.

Всяко тримесечие се провеждаха съвещания на Дирекционния съвет.

Изготвил отчета:

Любка Тинчева,
директор на НМО

